

Søga danska Javnaðarflokksins

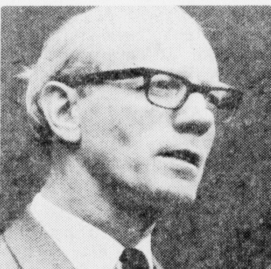
Tað er danski forsætisráðharrin J. O. Krag og uttanríkisráðharrin K. B. Andersen, sum hava skrivað bók um árin frá 1955 til nú

Fyrr í ár vóru liðin 100 ár síðani danski javnaðarflokkurin varð stovnaður. Í samband við hetta var m. a. sent út fjórða bind av flokksøguni.

lendskum fundi har. Um hetta greiðir Krag gjølla frá. Teir báðir Hedtoft og Krag vóru bestu vinnmenn.

Eftir deyða Hedtofts var ongín ivi um, at nýggi forsætis-

europá, og at seta upp raketir til nýtslu hjá vestureuropeisku stjórnunum. Hetta vakti miklan ans í norðanlondum, og Danmark og Noreg komu saman, men vóru ikki samd um hvørja stöðu tey skuldu taka. H. C. Hansen vildi helst eins og Gerhardsen siga nei; men Halvard Lange vildi ikki siga eitt so avgjört nei til hetta. Tað endaði við, at H. C. Hansen sigur: »Alt í lagi, skulu vit so siga, at vit taka ímóti raketunum?« Er tað hetta sum norska stjórnin vil? Báðir norsku ráðharrarnir vóru tá ikki seinir at svara: »Nei, fyrri Guds sakir nei.« og fáar minuttir seinri vóru menn samdir.

Krag og K. B. Andersen hava skrivað brot úr søgu danska javnaðarflokksins.

»Kamp og Frihed« eitur bók, in, og rithøvundarnir eru núverandi danski forsætisráðharrin og formaður í javnaðarflokkinum, Jens Otto Krag og uttanríkisráðharrin K. B. Andersen. Hóast henda bók er framhald av teimum undanfarnu trimum bindunum, er einki til hindurs fyrri, at hon kann vera lísín við áhuga sjálvstøðug.

Krag skrivar um tíðina frá tá Hans Hedtoft doyði í Stockholm í 1955 og til hann sjálvur á fyrsta sinni gjørdist forsætisráðharri í 1962.

K. B. Andersen viðgerð seinru helvt av bókini. Meginpartin av hesum hefur hann skrivað, tá hann var flokkskrivari.

H. C. Hansen og kreppan

Tað var Krag, sum fann Hedtoft deyðan á Grand Hotel í Stockholm, har hann búði, meðan hann var á norður-

lðráðharrin skuldi verða H. C. Hansen.

Tað vóru nógvir meinbogar á vegnum, men greiddi hann uppgávuna væl.

Einaferð tá á stöð fekk hann hjálp frá vinstramanninum Thorkild Kristensen, og skjótt eftir gjørdist ósemja á arbeiðsmarknaðinum. Fólka-tingið legði uppí og loysti arbeiðsstrætuna, meðan 100.000 arbeiðsmenn mótmæltu. Krag sigur frá, at tað var lítið um H. C. Hansen, tá hann sá seg noyddan at taka hesa avgerð.

Noreg og atomrakettirnar

Krag, sum skrivar ógvuliga lætt mál, tekur fleiri ferðir í bókini fram hendingar, sum hann sjálvur minnst so væl. Hann sigur m.a. frá NATO-fundinum í París í 1957, har avgerð skuldi vera tikið um felags atongoymslur í Vestur-

B
R
Ø
V

Ágáttini

Vit standa nú á gáttini til EEC. Hava havt hovi til at kaga inn; og tíðindini bór-ust víða. — Fyri summi vóru hesi tíðindi ikki óvantaði, men á summi lupu tey hvøkk. Tey ið hvøkkur kom á hoyrdu fyrri mesta til tann bólk, sum orsakað áhaldandi meinings- skapandi virksemin, vóru kom- in til ta trúgv, at Rómasátt- málin einans var ein leypur við pappíri — uttan týðning. Tey stöðu föst í tí trúgv, at EEC einans var ein meina- leys toll- og marknaðarsam- gonga. Tær politisku og sam- felagsbroytandi avleiðingarnar ein EEC innliman ber í sær, hava verið dyggiliga burtur- beindar. Higar til hevur tað uppá tað nærmasta verið roknað politiskt ósemiligt at visa á, at Rómasáttmálin var grundlógin hjá antisosialist- iska felagsskapinum EEC, og at allar góðar grundir vóru fyrri at rokna henda sáttmála fyrri tað hann í veruleikanum er, ein grundlóg við øllum tí hetta ber í sær.

Serskipanir her og serskip- anir har, skuldi vera tað agn, ið okkum fekk at gloypa húk- in. Til tíðir er ført fram, at Foroyar skuldu vera tað und- antaki, ið staðfesta skuldi regluna. — Ti kom tað mong- um manni dátt við, tá ásan-

við Aksel Larsen og SF, tá hesir báðir flokkar finga rein- an meiriluta í 1966, men inn- an flokksleiðsluna var ongín iva um hetta. Hildið var, at eitt samarbeiði millum hesar báðar flokkar skuldi ikki vera óroynt. Fyri øll politiskt áhugaði er tað av týðningi, at ein tilik bók verða skrivað og serliga av monnum sum hava staðið so nær teimum hendinum, sum greiddar eru frá í bókini. Tað eru ikki bert danir, sum fáa gleði av bókini, men eins væl øll onn- ur.

Tað er forlagið FREMAD, sum gevur bókina út. 404 síð- ur til stöddar. Kostnaður um- leið 80 kr. heft, slakar 100 kr. innbundin og umleið 120 kr. við skinnryggi.

ast mátti, at so fór ikki at verða. Tað er altíð lætt at vera eftirsnarur, men ein og hvør kundi siga sær sjálvum, at skuldi endamál EEC's ná- ast, at gerast politiskt og øko- nomiskt amboð hjá stórkapi- talinum, bar ikki til, at smá- ar og týðningarleysar tjóðir settu víðgongd krøv, s. s. vald yvir egnum fiskivinnupolitikki og fiskigrunnnum.

Á Europeiska meginlandi- num er tað fiski- og flaka- koncernirnar s. s. Unilever, Nestlé v. m., ið sjálvar eru skipaigarar og reidrar. Fiski- vinnupolitikkur EEC's er tí eisini so tilgjørdur, at hann hóskar teirra endamáli. Roynd okkara at blaka sand í hjól- ini, verður tí einans at rokna sum: »Gud dag mand, økse- skaft!«

At samráðingarmenn okk- ara í Bruxelles eru við at nærkast somu meting, tá tal- an er um serskipanir, bera viðmerkingar logmans boð um. Tá hann alment sigur, at vit mugu varðveita rætt okkara til at flyta úr fiski- markði, má tað skjiljast so, at vit nú kvøða seinasta orðini av umsókn okkara. Ti tað stendur fast, at slik serrætt- ind, sum her er talan um, eru so óhugsandi, at tey und- ir ongum umstøðum vilja koma til veruliga viðgerð.

Fyri okkum, sum roynt ha- va at visa á, hvussu óhósk- andi og vandamikil ein full innliman vildi verið fyrri tjóð okkara, er bert at fegnast um, at EEC so skjótt visti átt sanna andlit, so ongín longur kann vera í iva.

Hugstoytandi var sjálvandi, at tað ongantið eydnaðist at fáa kjakið at snúga seg um teir veruligu spurningarnir, hvat tað er fyrri eitt samfelag Rómasáttmálin miðar ímóti, og á hvønn hátt hann vildi ávirka samfelag okkara og gerandisdag fólksins í kom- andi tíð.

Nú við endan mugu vit áðanna, at vit ikki vóru nóg dugnaligir. Vit endaðu fyrri stóran part í eini verjstøðu, meðan teir, ið førdi seg fram við tí sterkt yvirmetta sølu- argumentinum, rættliga skjótt blivu teir sum sýrdu kjakinum — burtursæð frá teimum heilt perfidu. —

Hóast nú alt bendir á, at upptøkusamráðingarnar ganga móti endanum, er ongín or- sök til at geva skarvin yvir. Ti nú fara teir sonnu polit- isku spurningarnir at taka seg upp, spurningar ið krevja og noyða fram eina sjálvstøð- uga politiska málsetan, ið til grundarlag hevur politiskan vilja og politisk stöðfasta áskoðan.

a. s.

Teir triggir dansku forsætisráðharrarnir sum umtalaðir eru eru í bókini: Hedtoft, H. C. Hansen og Viggo Kampmann.

